

Andenrangsborgere; de grønlandske kræftpatienter

Kræft. At få at vide at ens far har kræft er hårdt og at det har spredt sig gør det sværere at acceptere, for så ved man at hans muligheder for helbredelse er dårlige. I Grønland går man først til læge når det er slemt, rigtig slemt. Min fars sygdom startede med at han hostede blod op i den lille by Paamiut. Først troede man at det var lungebetændelse, som han får antibiotika imod. Han ryger ikke og drikker ikke, han er en god vellidt kollega som altid er der for sit arbejde – han er meget stabil og har arbejdet der i over 25 år. Han passer naturligvis sit arbejde. Da behandlingen ikke virker, får han noget andet antibiotika. Til sidst, da han kollapser på sit arbejde, bliver han fløjet til Nuuk, til Dronning Ingrid's Hospital. Min far fik konstateret lungekræft. Han er hårdt ramt, for det har spredt sig til spiserøret og er gået ind i lymfesystemet. Min far har synkeproblemer; Først skulle hele kemoterapien startes over en mavesonde, men nu kan han synke fordi han får morfin mod smerterne. Han siger til sygeplejerskerne at han kan spise. Det tages for gode varer og man ignorerer hans svulst i spiserøret. Jeg får at vide, at det der virker bedst mod min fars kræftsygdom er kemobehandlingen, som vil være den afgørende faktor, men at strålebehandling kan afhjælpe min far mod fx smerter ved at spise og drikke. Det står så lysende klart, at han skal kunne spise og drikke, ellers dør han, mens kemobehandlingen foregår!

Jeg følte mig lammet, da jeg fik diagnosen at vide. Jeg blev apatisk og angst. Jeg kunne ikke tage mig til noget. Efterhånden som jeg taler med lægerne, får jeg at vide, at han er henvist til Rigshospitalet. Først er meldingen at der kan gå alt fra en uge til flere inden han skal rejse fra Nuuk til Rigshospitalet.

Men næste gang jeg taler med en læge, får jeg at vide at han godt kan vente til 3-4 januar!!!

Så melder spørgsmålene sig? Er min far ikke omfattet af behandlingsgarantien, som andre danske kræftpatienter? Jeg ringer og spørger til chefdirektøren Jens Møller Jensen, Dronning Ingrid's Hospital, i Nuuk, som svarer at begrebet "behandlingsgaranti" ikke gælder for grønlandske kræftpatienter.

Jeg spørger vantro "at det kan da ikke være rigtigt, når man ikke kan få denne behandling i Grønland. Så må der da gælde de samme regler for lige patienter? Min far er lige så meget dansk statsborger som sin danske medlidende! Specielt når det gælder en behandlingsform, som vi grønlændere er afhængige af fra Danmark, fra Rigshospitalet?!" Nej, får jeg at vide. Det er klart, at vi, i Grønland, ikke har samme økonomi, som i Danmark, til at kunne give behandlingsgarantier. Det er uhyggeligt i sig selv – meget skræmmende og koster menneskeliv og sorg hos pårørende!

Min far er blevet henvist til Rigshospitalet, så han skal behandles. Men har han så ikke den behandlingsgaranti som andre kræftpatienter? Har grønlandske patienter en anden venteliste end danske? Eller med andre ord; kommer min far om bag i strålebehandlingskøen, fordi han er grønlænder? Jeg har talt med Kræftlinien som ikke håber at det er sandt! Men de kan godt forstå min frygt. Jeg har talt med Hanne Abild Meyer, Grønlandskoordinationen, Rigshospitalet. Hun mener for øvrigt at vi er omfattet af samme regler som andre kræftpatienter, men kan ikke give mig klart svar på mine spørgsmål, men henviser mig til patientvejledere i Rigshospitalet. Dem kan jeg ikke få fat på.

Jeg ringer i stedet til afdelingschef Lisbeth Sveigaard, Juridisk afdeling, Direktoratet for Sundhed, Grønlands hjemmestyre og stiller hende spørgsmålet: Har grønlandske patienter en anden venteliste end de danske kræftpatienter? Nej det tror hun ikke. Efter en henvisning går der som regel 2 uger til patienten bliver behandlet på Rigshospitalet. Og grønlandske kræftpatienter bliver kun henvist til Rigshospitalet, ikke andre hospitaler! Da jeg så fortæller at jeg ikke kan forstå at min far først kommer til om fem uger, siger hun at det er rigshospitalet som styrer ventelisten og hvis de har travlt...

Hvis de fx har travlt med at opfylde ventelisterne for de danske kræftpatienter, så sker det sandsynligvis på bekostning af de grønlandske kræftpatienter. Det er en ordning som bare ikke må være sand!

Jeg talte med en medarbejder fra Rigshospitalet den anden adventssøndag. Hun fortæller, at da man modtog patienter fra Grønland til Finsens Institutet, behandlede man patienterne straks de ankom til Danmark. Grønlændere har ikke den ret i dag. Grønlændere bliver kun henvist til Rigshospitalet og er således afhængige af hurtig reaktion fra Rigshospitalets side. Vi er dobbelteksponeret, da vi dels oftest kommer for sent til behandling i hovedstaden i Grønland, og da vi kun må blive henvist til Rigshospitalet. Vi har ikke frit sygehusvalg som andre danske statsborgere. Så selv om vi kommer på samme venteliste som andre kræftpatienter, er retfærdigheden ikke vægtet lige, for vi har kun rigshospitalet.

Jeg kan ikke lade være at spørge mig selv og politikere her i kongeriget Danmark; er det rimeligt? Det ser ud som at der ikke er en klar politik på strålebehandlingsområdet for grønlandere, i hvert fald er der modstridende informationer fra alles sider.

Jeg råber på hjælp her i den danske offentlighed! Hjælp os grønlandere, det må bare ikke være sandt at vi er andenrangsborgere i dette Danske rigsfællesskab.